

Referat af Årsmøde i Fredsministerium den 17.2.2024

Første del af årsmødet:

Carsten Andersen bød velkommen.

Derefter holdt Niels Rohleder, som er politisk rådgiver for Enhedslisten, og Tove Jensen fra Fredsinitiativets kampagne mod Amerikanske baser i Danmark oplæg om den aftale om USA's brug af militære faciliteter i Danmark, som blev indgået mellem landene i december 2023.

Niels Rohleder nævnte, at Enhedslisten var regeringens parlamentariske grundlag, da Mette Frederiksen i februar 2022 for første gang var ude i offentligheden med oplysningen om, at Danmark var på vej med en bilateral forsvarsaftale med USA om mulig langvarig opbevaring af amerikansk materiel og soldater på områder, hvor USA får særlige rettigheder på dansk jord. Han var ikke politisk rådgiver for Enhedslisten på daværende tidspunkt og ved ikke hvorfor Enhedslisten ikke med det samme stak en kæp i hjulet for processen og for eksempel fik udskrevet et valg. Han tænker, at Ruslands invasion i Ukraine siden hen har taget fokus fra sagen.

Enhedslisten har siden august flere gange, via partiets udenrigsordfører, stillet store mængder spørgsmål til den kommende bilaterale aftale og dens konsekvenser. Alle spørgsmål blev i starten stillet ud fra Enhedslisten viden om aftalerne, som de tegnede sig i de andre nordiske lande, fordi forhandlingerne om aftalen i Danmark er omgærdet med mere hemmelighedskræmmeri, end dem, som foregår i det øvrige Skandinavien. Vi ved at aftalerne om baserne i Norden vil blive meget ensartede og ligne de baseaftaler, som USA har indgået mange andre steder i verden. Enhedslisten mange spørgsmål er desværre altid blevet besvaret kortfattet og helt utilstrækkeligt, fortæller Niels Rohleder.

Han oplyste også, at forsvarsministeren arbejder for, at aftalens medfølgende suverænitetssafgivelse vil høre ind under Grundlovens § 19 og ikke §20. Hvis forsvarsministeren slipper af sted med dette, vil det betyde, at der ikke kræves 5/6 flertal i Folketinget for at aftalen kan vedtages.

Niels Rohleder nævnte, at aftalen, som blev underskrevet af Danmark og USA den 21.12.2023 medfører at USA kan, men ikke har pligt til, at bruge de faciliteter, som Danmark er bundet til at stille til rådighed for det amerikanske forsvar. Danmark er således forpligtet på aftalen, mens USA ikke er det.

Spørgsmålet om Danmarks forbehold mod at der kommer a-våben på dansk jord blev vendt og Niels Rohleder nævnte, at vi allerede i dag modtager skibe fra USA og andre NATO-lande, som kan have atomvåben i lasten. Samtidigt vidner den tidligere Tule-sag om, hvor oplyste befolkningen kan forventes at blive om a-våbens tilstedeværelse.

Tove Jensen fortalte om, hvordan USA gennem de seneste år har opprioriteret at få bilaterale baseaftaler med udvalgte lande enkeltvis og mener, at USA's strategi er at løsrive sig fra det hidtidige tætte samarbejdet med Europa og NATO. Hun mener, at det hænger sammen med, at de bilaterale aftaler giver USA mulighed for at operere hurtigere, selvstændigt og mere smidigt, for at nå sine mål, uanset hvor i verden de vil gøre deres indflydelse gældende militært.

Hun fortalte at basekampagnen har samarbejde med tilsvarende kampagner i de andre nordiske lande. Det går trægt med kampagnen i de fleste lande, men basemodstanderne i Sverige får aktuelt flere deltagere og man håber meget på at kunne få en folkeafstemning om deres baseaftaler.

Den danske kampagne mod baserne, som Fredsinitiativet står for, har møde mandag den 19.2. Den opstarter et nyt tiltag, som handler om at oplyse om baseaftalen og retter sig mod skoleelever, gymnasieelever, studerende og andre institutioner, fortalte hun.

Mødet skal også drøfte Forsvarsministerens svar på de spørgsmål, som repræsentanter fra basekampagnen stillede til Forsvarsudvalget i forbindelse med kampagnens foretræde i starten af december 2023.

Tove Jensen fremhævede nogle af ministerens svar, som hun tænker, er særlig vigtige at holde fast i, når der skal forhandles om aftalen i Folketinget.

Hun fortalte også, at hun har kontakt til nogle jurister, som er interesserede i at se nærmere på spørgsmålet om suverænitetsafgivelse og måske vil gå til Højesteret med sagen.

Det kom frem i debatten, at der ikke er fastlagt en dato for, hvornår den bilaterale aftale med USA skal være færdigbehandlet i detaljer, så den kan træde i kraft. Det blev nævnt, at aftalens gennemførelse og måden den eventuelt bliver brugt på dermed kan blive usikker, hvis Donald Trump bliver valgt som USA's næste præsident.

Niels Rohleder nævnte at det muligvis kun er Enhedslisten og Alternativet, som i Folketinget er modstandere af aftalen. Han fortalte dog også at SF's Karsten Hønge tidligere har kritiseret regeringens forsvarspolitik drastisk og foreslog at vi kontakter SF-medlemmer om sagen forud for deres landsmøde i marts

Anden del af Fredsministeriums årsmøde:

1. Ida Harsløf var dirigent og Birgit Sørensen referent.
2. Bestyrelsens beretning / præsenteret af Carsten Andersen

Carsten forklarede hvordan krigens kræfter er kommet i offensiven. Den brutale krig i Gaza blev nævnt og det blev tilføjet, at brutalitetens omfang også har medført stor modstand rundt omkring i verden. En modstand, som giver håb om at fredskræfterne kan få fornyet styrke.

Carsten nævnte at Fredsministerium dette år har taget flere initiativer for at komme i dialog med politikere og ambassader om fredspolitik. Han nævnte også skabelsen af Den Nordiske Fredsalliance og af Fredssamarbejdet i Danmark.

Den skriftlige beretning var udsendt på forhånd og Tue Magnussen mente, at der var stor diskrepans mellem optimismen i Carstens indledning og pessimismen i den udsendte beretning. Vi drøftede årsagerne til denne uenighed og også vores syn på Fredsministeriums eksistensberettigelse.

Dan mente at vi i årets løb havde forsømt en lovte foredragsvirksomhed og Jørgen mente ikke, at vi i tilstrækkelig grad havde forklaret folketingspolitikkerne hvad et Fredsministerium er.

Syv personer stemte efterfølgende for beretningen og en undlod.

3. Godkendelse af regnskab / kasserer Carsten Andersen

Carsten fremlagde regnskabet.

Det gav anledning til en debat om, hvad der skal med og hvad der kan udelades i opstillingen.

Der blev opfordret til, at vi overvejer, om medlemsorganisationerne skal betale kontingent.

Regnskabet blev derefter enstemmigt godtaget.

4. Indkomne forslag (til vedtægtsændringer o.a.)

Helge Ratzter gennemgik vedtægtsændringerne, der afskaffer Forretningsudvalget og medfører, at alle aktiviteter mellem medlemsmøderne behandles i Bestyrelsen.

Vi havde en kort drøftelse af, hvilke beføjelser der mest hensigtsmæssigt hører til hvilke poster og der var enighed om, at den aktuelle praksis gav mening.

Det fremlagte forslag blev enstemmigt vedtaget.

6. Arbejdsplan for det kommende år / Helge gennemgik dette punkt

Der var ingen nye forslag og ingen forslag til punkter, som man mente skulle gå ud.

Forslaget blev enstemmigt vedtaget.

7. Godkendelse af budget til arbejdsplanen / Helge gennemgik punktet.

Det uddelte forslag blev enstemmigt vedtaget.

8. Valg af mindst 3 bestyrelsesmedlemmer og 1 suppleant

Hasse, Helge, Carsten og Birgit blev valgt til bestyrelsen.

Ida, Jørgen og Lis blev valgt som suppleanter.

9. Valg af 1 revisor og 1 revisorsuppleant:

John Gravergård har givet tilsagn om, at han fortsætter som revisor og Lisbet fra Esbjerg skal spørges, om hun vil fortsætte som revisorsuppleant.

10. Eventuelt

Intet.